

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, TINERETULUI ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE
Domnului ministru Petre-Florin MANOLE

AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR PERSOANELOR
CU DIZABILITĂȚI
Doamnei președinte Alexandra-Ana-Maria ZARĂ

Stimate domnule ministru,
Stimată doamnă președinte,

În contextul reformei sistemului de protecție socială și al procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități, dezvoltarea serviciilor sociale alternative reprezintă o prioritate majoră pentru sistemul public de asistență socială.

Conform Legii nr. 7/ 2023 privind susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, art (9) Obiectivele planificate la nivel național, ca ținte asociate indicatorilor-cheie de performanță, sunt:

a) obiectivul 1: până la data de 30 iunie 2026, cel puțin 32% din numărul de persoane adulte cu dizabilități instituționalizate să beneficieze de sprijin în vederea dezinstituționalizării și de punerea în aplicare a parcursului de trai independent;

b) obiectivul 2: până la data de 30 iunie 2026, procentul persoanelor adulte cu dizabilități instituționalizate se reduce cu 32% din numărul total de persoane asistate în cadrul sistemului rezidențial la sfârșitul anului 2020;

c) obiectivul 3: în perioada 1 iulie 2026 - 31 decembrie 2030, procentul persoanelor adulte cu dizabilități instituționalizate se reduce cu 10% din numărul total de persoane asistate în cadrul sistemului rezidențial la data de 30 iunie 2026.

Conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 90/2025, act normativ care modifică și completează legislația din domeniul asistenței sociale, statul român a instituit mecanisme pentru accelerarea procesului de dezinstituționalizare și integrarea persoanelor în comunitate, în concordanță cu obiectivele asumate prin reformele sociale și prin Planul Național de Redresare și Reziliență.

În acest context, ordonanța introduce măsuri concrete pentru persoanele care părăsesc centrele rezidențiale, inclusiv:

- acces la servicii de locuire în comunitate (locuințe protejate, locuire asistată etc.);*
- acordarea unor beneficii financiare specifice procesului de tranziție;*
- aplicarea principiului conform căruia resursa financiară urmează beneficiarul, pentru a facilita viața independentă în comunitate.*

De asemenea a fost aprobat Ordinul nr. 359/2023 al Președintelui A.N.P.D.P.D. modificat și completat prin Ordinul nr. 304/2024 al Președintelui A.N.P.D.P.D., conform căruia până la 30 iunie 2026, numărul total de persoane asistate în sistemul rezidențial să fie redus cu 32%.

În acest sens pe site-ul Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale a fost publicat în transparență **decizională proiectul de ordin privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de locuire asistată în comunitate pentru viață independentă** destinate persoanelor adulte cu dizabilități, tip locuință protejată pentru persoane adulte cu dizabilități.

Analizand proiectul de ordin va comunicăm următoarele:

Anexa nr. 2

Modulul I – Management și Resurse Umane prevede că:

- serviciile de locuire asistată, oferite prin LACVI (serviciu social de locuire asistată în comunitate pentru viață independentă pentru persoanele cu dizabilități), sunt destinate unui **număr de maximum 5 persoane în LP (locuință protejată) sau 10 persoane în CPVI** (centru pentru viață independentă) și contribuie la extinderea și diversificarea opțiunilor de locuire, fiind corelate cu accesul la sprijin personalizat și cu respectarea unei condiții esențiale care permite persoanelor cu dizabilități să își aleagă locul de reședință, precum și unde și cu cine locuiesc, în condiții de egalitate cu ceilalți, fără a fi obligate să locuiască într-un anumit tip de locuință;

Modulul IV – Activități specifice de sprijin – standardul 14, locuire, prevede:

.....

6. Un beneficiar dispune de o cameră proprie/dormitor cu acces la grup sanitar.

7. Fiecare cameră/dormitor de o persoană **are o suprafață minimă de 10 mp.**

8. Camera poate găzdui două persoane numai la solicitarea/cu acordul fiecăreia dintre ele.

Ic 1. Locuința nu este situată în curtea sau imediata proximitate a unui serviciu social (rezidențial sau în comunitate), pentru persoane adulte cu dizabilități sau orice alt grup țintă.

Conform proiectului de ordin menționat, **locuința protejată va avea o capacitate de maxim 5 locuri, centrul pentru viață independentă va avea o capacitate de maxim 10 locuri, 10 mp/beneficiar plus baie în cameră.**

Menționăm ca autoritățile județene, DGASPC-urile au luat deja măsuri pentru realizarea acestor indicatori, au fost făcute investiții prin PIN-uri, prin finanțare nerambursabilă, (iar prin ghidurile de finanțare la aceste programe nu erau condițiile prevăzute în acest proiect), precum și costurile foarte ridicate cu achiziția unor imobile sau accesibilizarea celor existente pentru a respecta aceste prevederi cât și cheltuielile de personal, considerăm că prevederile din proiect nu pot fi îndeplinite în aceste 3 luni care sunt până la termenul de finalizarea a măsurilor prevăzute în actele normative.

În vederea realizării indicatorilor stabiliți, propunem următoarele:

- a) locuințele protejate să aibă o capacitate de **maxim 10 locuri**, (nu de 5 cum este în proiectul de ordin);

- b) **centrele pentru viață independentă o capacitate de maxim 20 locuri**, (nu de 10 locuri cum este în proiectul de ordin);
- c) **să fie prevăzut numai 6 mp/beneficiar, fără baie în fiecare cameră conform prevederilor Legii locuinței nr. 114/1996, cu modificările și completările ulterioare;**
- d) **eliminarea indicatorului potrivit căruia locuința nu este situată în curtea sau imediată proximitate a unui serviciu social** în acest sens pot fi aduse numeroase argumente unele dintre acestea fiind gradul de dependență al beneficiarilor cât și handicapul acestora, mental sau psihic;
- e) **mutarea beneficiarilor în vârstă dintr-un centru rezidențial pentru persoane adulte cu dizabilități către un centru pentru persoane vârstnice reprezintă o etapă a procesului de dezinstituționalizare**, întrucât obiectivul reglementării este reducerea numărului persoanelor adulte cu dizabilități.

*Este imperios necesar a se ține cont de aceste propuneri, întrucât nu este posibil ca înainte cu 3 luni de termenul de finalizare a acestui jalon, să se modifice standardele privind serviciile sociale pentru persoanele cu handicap, în caz contrar nu se va realiza acest indicator privind dezinstituționalizarea, **cu repercusiuni financiare pentru România.***

De asemenea investițiile efectuate prin proiecte cu fonduri externe nerambursabile, nu vor asigura sustenabilitatea nerespectând indicatorii proiectelor, la fel cu repercursiuni financiare, prin aplicarea unor corecții financiare.

Solicităm retragerea acestui ordin sau preluarea propunerilor noastre, cu scopul comun, respectiv îndeplinirea obiectivelor privind dezinstituționalizarea.

Cu deosebită considerație,

Alfred Simonis
Președinte U.N.C.J.R.

